

The Hebrew University of Jerusalem

Syllabus

LEXICOLOGY OF BIBLICAL AND MISHNAIC HEBREW - 25309

Last update 06-03-2019

HU Credits: 2

Degree/Cycle: 1st degree (Bachelor)

Responsible Department: Hebrew Language

Academic year: 0

Semester: 2nd Semester

Teaching Languages: Hebrew

Campus: Mt. Scopus

Course/Module Coordinator: Yochanan Breuer

Coordinator Email: yochanan.breuer@mail.huji.ac.il

Coordinator Office Hours: Mon 12-13

Teaching Staff:

Prof Yochanan Breuer

Course/Module description:

The purpose of this course is to show the typical changes that took place in the shift from Biblical Hebrew into Mishnaic Hebrew in the domain of the lexicon, i.e., semantic and lexical changes. For this, selected words, which can demonstrate typical changes, will be thoroughly examined. One of the main goals is to show the impact of general changes in phonology, morphology and syntax on lexical items.

Course/Module aims:

To get to know typical changes in the lexicon that took place in the shift from Biblical into Mishnaic Hebrew.

Learning outcomes - On successful completion of this module, students should be able to:

To be able to analyze the semantic components of a word and to know how to identify and analyze diachronic changes.

Attendance requirements(%):

100%

Teaching arrangement and method of instruction: Discussion of selected words with an extensive participation by the students.

Course/Module Content:

1. Introduction

Biblical and Mishnaic Hebrew

The History of the Hebrew lexicography

2. Typical lexicological changes in the shift from Biblical into Mishnaic Hebrew

Influence of Aramaic:

An Aramaic word penetrates in Hebrew

The Hebrew component disappears

The Aramaic component disappears

The Biblical word gains a holy or Halachic meaning

Grammatical components lose their function

3. Analyzing specific words

The semantic components and changes in the shift between the periods

Required Reading:

Preparation of the words which will be discussed according to the dictionaries and concordances.

Additional Reading Material:

Dictionaries

- א' אבן שושן, המילון החדש, ירושלים תשכ"ו-תש"ל
א' בן-יהודה, מלון הלשון העברית הישנה והחדשה, ירושלים 1908 1958
מ' מורשת, לקסיקון הפועל שנתחדש בלשון התנאים, רמת-גן תשמ"א
ח"י קאהוט, ספר ערוך השלם, וינה 1878-1892
W. Baumgartner, *Hebräisches und Aramäisches Lexicon zum Alten Testament*, Leiden 1967
F. Brown, S. R. Driver, C.A. Briggs, *A Hebrew and English Lexicon of the Old Testament*, Oxford 1906
M. Jastrow, *A Dictionary of the Targumim, the Talmud Babli and Yerushalmi and Midrashic Literature*, New-York 1903
L. Köhler & W. Baumgartner, *Lexicon in Veteris Testamenti Libros*, Leiden 1953

Concordances

- א' אבן-שושן, קונקורדנציה חדשה לתורה נביאים וכתובים, ירושלים 1977 1980
ש' מאנדלקרן, קונקורדנציה לתנ"ך, ירושלים ותל אביב תשל"ח
ח"א קוסובסקי, אוצר לשון המשנה, ירושלים תשט"ז
מ' קוסובסקי, אוצר לשון תלמוד ירושלמי, ירושלים תש"ם -
ח"י קוסובסקי, אוצר לשון התלמוד, ירושלים תשי"ד-תשמ"ג

Grammar Books

- י' בלאו, תורת ההגה והצורות, תל אביב תשל"ב
ג' ברגסטרסר, דקדוק הלשון העברית (תרגום מ' בן-אשר), ירושלים תשל"ב
ג' הנמן, תורת הצורות של לשון המשנה, על פי מסורת כתב-יד פרמה (דה-רוסי 138), תל אביב תש"ם
צ' הר זהב, דקדוק הלשון העברית, תל אביב תשי"א-תשט"ו
מ"צ סגל, דקדוק לשון המשנה, תל אביב תרצ"ו
מ"ב שניידר, תורת הלשון בהתפתחותה, וילנה תרפ"ג-תרפ"ד
H. Bauer & P. Leander, *Historische Grammatik der Hebräischen Sprache des Alten Testamentes*, Halle 1922

Gesenius' Hebrew Grammar (ed. A.E. Cowley), Oxford 1910
P. Joüon & T. Muraoka, A Grammar of Biblical Hebrew, Roma 1991

Aiding Tools

א' בנדויד, לשון מקרא ולשון חכמים, תל-אביב תשכ"ז-תשל"א
א' הורביץ, בין לשון ללשון, ירושלים תשל"ב
נ"ה טור סיני, הלשון והספר, ירושלים תשי"ד-תשט"ז
ח' ילון, פרקי לשון, ירושלים תשל"א
ערכי המילון החדש ללשון חז"ל, כרך א (בעריכת י' קוטשר), רמת גן תשל"ב; כרך ב (בעריכת מ"צ קדרי), רמת גן תשל"ד
גד-בן עמי צרפתי, העברית בראי הסמנטיקה, ירושלים: האקדמיה ללשון העברית, תשס"א
קובץ מאמרים בלשון חז"ל, בעריכת משה בר-אשר, חלק א, ירושלים תשל"ב; חלק ב, ירושלים תש"ם
י' קוטשר, מחקרים בעברית ובארמית, ירושלים תשל"ז
י' קוטשר, מלים ותולדותיהן, ירושלים תשכ"א
E.Y. Kutscher, A History of the Hebrew Language, Jerusalem 1982
גד-בן עמי צרפתי, העברית בראי הסמנטיקה, ירושלים: האקדמיה ללשון העברית, תשס"א
י' קוטשר, מלים ותולדותיהן, ירושלים תשכ"א

Articles

אהרן קולר, "לבוא ולהיכנס: היבטים סינכרוניים ודיאכרוניים בסמנטיקה של הפועל לבוא בעברית העתיקה", לשוננו עה (תשע"ג), עמ' 149-164
גב"ע צרפתי, עיונים בסמנטיקה של לשון חז"ל ובדרשותיהם, לשוננו כט 238-244; ל 29-40.
אנציקלופדיה מקראית, ערך 'מלים בודדות' ו'מלים זרות'.
רס"ג, כתאב אלסבעין לפט'ה (נ' אלוני, ספר זיכרון לכבוד גולדציהר, ב, ירושלים תשי"ח, עמ' 1-47)

Course/Module evaluation:

End of year written/oral examination 0 %
Presentation 0 %
Participation in Tutorials 30 %
Project work 70 %
Assignments 0 %
Reports 0 %
Research project 0 %
Quizzes 0 %
Other 0 %

Additional information: